

**KADIN
EĞİTİM EMEKÇİLERİNİN
GÖZÜNDEN
SALGIN DÖNEMİNDE
YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM
ÖNERİLERİ**

Kadın Eğitim Emekçilerinin Gözünden Salgın Döneminde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Giriş

Kovid-19 salgını dünya genelinde hızla yaygınlaşmaya devam ediyor. Türkiye’de ise ilk kovid-19 vakasının resmi olarak duyurulduğu 11 Mart 2020 tarihinin ardından, salgının vahameti giderek derinleşiyor.

Hatırlanacak olursa, 11 Mart’ta ilk vakanın resmi olarak duyurulmasının ardından, planlanan ara tatil öne çekilerek ilk, orta ve liselerde 16 Mart tarihinden itibaren bir haftalık ara tatil başlatılmıştı. Üniversitelerde ise 16 Mart tarihinde üç haftalık tatil ilan edilmişti. Ardından 23 Mart tarihinden itibaren üniversitelerde, 25 Mart'ta ise Sağlık Bakanı Fahrettin Koca ve Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un ortak düzenlediği basın toplantısı ile 30 Nisan 2020 tarihine kadar yüz yüze eğitime ara verildiği ve uzaktan eğitime geçildiği ilan edilmişti. Ağustos ayının gelmesiyle birlikte de eğitim kurumlarının açılıp açılmayacağı tartışmaları alevlenmişti.

Eğitim öğretim kurumlarının durumu, okulların ve üniversitelerin açılıp açılmayacağı tartışmalarına ışık tutmak amacıyla sendikamız 12-13 Ağustos 2020 tarihlerinde çevrimiçi çalıştaylar gerçekleştirdi. Söz konusu çalıştaylardan biri de 13 Ağustos 2020 tarihinde kadın eğitim emekçilerinin katılımıyla gerçekleşti.

Çalıştayda, Türkiye’nin farklı illerinden katılan yönetici ve üyelerimiz, karantina döneminde yaşananları kadın bakış açısıyla değerlendirmiş ve yaşanan sorunlar karşısında neler yapılabileceğini ayrıntılı biçimde ele almışlardır.

Aşağıda okuyacağınız tartışmalara katkı sunan tüm arkadaşlarımıza teşekkür ediyor, böyle önemli bir çalıştayın sonuçlarını dikkatlerinize sunuyoruz.

Derya YULCU

Eğitim Sen Merkez Kadın Sekreteri

A. Salgınla Birlikte Kadınlar Üzerindeki Tehditlerin ve Eril Şiddetin Artması

Salgının hız kazanmasıyla birlikte getirilen önlemler, evlere kapanmayı ve evde daha fazla zaman geçirmeyi de beraberinde getirdi. Karantina dönemi sığınak olarak görülen evlerde geçirildi. Oysa ev ‘normal zamanlarda da’ şiddetin en yoğun yaşandığı mekândır. Bu dönemde ilgili siyasi ve idari tedbirler uygulanırken, kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri de hız kesmeden devam etti. Özellikle böyle bir dönemde iktidara yakın çevrelerce İstanbul Sözleşmesi’nden çıkılması yönünde başlatılan kampanyalar da eril şiddetin faillerini cesaretlendirmekle kalmadı, kadınlar üzerindeki eril şiddet tehdidini arttırdı. Elbette salgın dönemi, İstanbul Sözleşmesi’nin ve 6284 sayılı Yasa’nın uygulanması için güçlü bir mücadeleye de sahne oldu. Artan kadın cinayetleri, bu dönemde kadınların daha fazla dayanışma içinde olmasının bir zorunluluk olduğunu hatırlattı.

Ayrıca, güvencesiz istihdam da yine kadına yönelik şiddetin artmasına neden oldu. İşten çıkarmalarda en dezavantajlı olanlar yine kadınlar oldular. Böyle olağanüstü bir dönemde gelir kaybına maruz kalan kadınlar üzerindeki baskı had safhaya ulaştı.

Siyasi iktidarın sermaye çevrelerini kurtarma politikası olan kısa süreli çalışma ve ücretsiz izin gibi uygulamalar ile işten çıkarılmalar nedeniyle emeğiyle geçinen insanlar gelir kaybına uğradı. Gelir kaybına uğrayan ya da işini kaybeden ve muhatap bulamayan erkeklerin, yaşadığı toplumsal baskı nedeniyle daha fazla şiddete başvurduğu bir dönem yaşandı.

Kimi illerde şiddete maruz kalan kadınların başvurabilecekleri yerel mekanizmalar ortadan kaldırıldı. Kayyum atanan belediyelerin kurduğu “Alo Şiddet” hatlarının ve kadın sığınma evlerinin kapatılması, kadınların şiddete mahkûm edilmesinin nedenlerinden biri oldu.

Pandemi süreci en çok kadınları ve çocukları zor durumda bıraktı. Çocuklar olağan yaşamdan uzak kaldılar. Çocukluk döneminde mümkün mertebe etkileşimli ortamlarda olunmalıdır. Çocuklar bu ortamlar sayesinde hem entelektüel, hem duygusal hem de sosyal olarak gelişirler. Bütün bunlar çocuğun gelişimi açısından kritik ve çok büyük öneme sahiptir. Pandemi süreci bu durumu aksatmakla kalmadı, obezite ve ekran bağımlılığı riskini artırdı.

B. Uzaktan Eğitimin Getirdiği Sorunlar

Uzaktan eğitim s¼reci, mesai mefhumunu ortadan kaldırıp akşam saat 21.00'de dahi çalışmayı gerektirdiği için kadınların ¼zerindeki iş y¼k¼n¼ fazlasıyla arttırdı. Evler kadınların ofislerine d¼n¼řt¼. Uzaktan eğitimle birlikte artan iş y¼k¼n¼n yanı sıra ocuk bakımı, yaşlı bakımı ve evin diğer işleri gibi kadınlara ve kız çocuklarına bırakılan işler, maruz kalınan fiziksel ve psikolojik şiddeti arttırdı. Kadınlar, gece saatlerine kadar uzaktan eğitim veren, aynı zamanda da evin t¼m işlerini yapmak zorunda bırakılan yoğun bir emek s¼m¼r¼s¼ne ve iş y¼k¼ne maruz kaldılar.

¼rg¼n eğitimde kullanılan materyaller, uzaktan eğitimde kullanılamadı. Uzaktan eğitime hazırlık s¼reci sadece ¼đretmen açısından değil, veli ve ¼đrenci açısından da oldukça kritikti. Siyasi iktidarın ve MEB'in ¼zerine d¼řen sorumluluğu yerine getirmemesi nedeniyle ¼đretmen, ¼đrenci ve veli baş başa kaldı. Bu durum kadın ¼đretmenler açısından yeni sorunlara neden oldu. Birçok kadın ¼đretmen, velilerle daha fazla iletişim içinde olmak zorunda kalması nedeniyle şiddetle karşılaştı.

Elbette salgın d¼neminde, ¼zellikle ev işlerinde kız çocuklarından da fedakârlık beklendi. Evde uzaktan eğitimde ders dinlerken ailesi tarafından ev işi yapması için çağırılan kız çocuklarına fazlasıyla tanıklık edildi. Ders içeriklerinin toplumsal cinsiyet rollerini empoze ettiğini, evrensel değerlerden uzaklaştığını her fırsatta ifade eden sendikamızın m¼fredata d¼n¼k eleştirileri daha g¼r¼n¼r oldu.

Eğitimde hâlihazırda yaşanan eşitsizlikler, uzaktan eğitimle daha fazla derinleşti. Dezavantajlı olan çocukların eğitim hakları adeta ortadan kaldırıldı. Televizyonu, bilgisayar olmayan çocuklar uzaktan eğitime erişemedi. Eğitimin parasız, kamusal niteliği iyice azaldı. Anadolinde eğitim yapılmaması nedeniyle duygu ve d¼ř¼ncelerini ifade edemeyen ¼zellikle kız çocukları eğitim sisteminin dışında bırakıldı.

¼niversitelerde de uzaktan eğitim olmasına rağmen, idari ve teknik personel g¼revlerine devam etti, ancak bu s¼rete kurum servislerinin kaldırılması toplu taşımayı kullanmak zorunda bırakılan emekçilere bulaş riskini artırdı.

C. Sonuç ve Öneriler

Salgın döneminde öğretmenlerin toplumsal rolü ve önemi bir kez daha görüldü. Ancak görülen bir başka şey de toplumsal eşitsizliklerin böyle olağanüstü dönemlerde nasıl derinleştiği. Olağan dönemde dahi eril şiddetin yaşamlarımızı fazlasıyla tehdit ettiği bir ülkede, olağanüstü bir dönem, bizlere daha fazla yan yana gelme ve dayanışma içinde olmanın zorunluluk olduğunu yeniden ve yeniden öğretti.

Bizler, kadın eğitim emekçileri olarak, bulunduğumuz her yerde bu dayanışmayı örgütlemeli, fiziksel mesafelerimizi iletişim gücümüzü arttırarak kapatmalıyız. Taleplerimiz;

- Pandemi kadınları da çocukları da çok fazla etkiledi. Çocukların evde ve kapalı alanda olması, özel bakıma ihtiyacı olan yaşlıların ve kronik hastalığı olanların evlere kapanması kadınların üzerindeki yükü daha da arttırdı ve psikolojik olarak çok zorladı. Bu nedenle okul rehberlik servisleri kendileri için hazırlanan rehberler doğrultusunda ebeveynlerle ve çocuklarla etkileşim içinde olmalı.
- UNICEF'in hazırladığı rehber kitapçıklar üzerinden bazı araştırmalar, değerlendirmeler, bilgilendirici çalışmalar yapılmalı.
- Eğitim öğretim kademelerinde toplumsal cinsiyet eşitliğine dair ders oluşturulmalı ve bu ders müfredata eklenmeli. Bu dersin içeriğinin hazırlanması için atölye çalışmaları yapılmalı.
- Sosyal medya aracılığıyla, toplumsal cinsiyet eşitliğine dair çeşitli videolar ve görsellerle farkındalık oluşturmalı.
- Eğitimin içeriği, ücretli ebeveyn izni, çocukların bakımı gibi toplumun geniş kesimlerini etkileyen başlıklar üzerinden toplumun tüm kesimleriyle birlikte ortak mücadeleye yürütülebilmesinin yolları aranmalı.
- Güvencesiz çalışma, ücretli, sözleşmeli ayrımı emekçiler arasında eşitsizliğe neden olmaktadır, güvenceli çalışma hakkı mücadelesi ortaklaştırılmalı. Hukuksuz ihraç edilen arkadaşlarımızla dayanışma büyütülmeli.
- Salgın döneminde kadına yönelik şiddetin daha da arttığı bir süreç yaşıyoruz. Bu süreçte yerel yönetimlerle, kadın örgütleriyle iş birliği yapılarak kadın danışma birimleri kurulmalı.
- Kadınların daha fazla iletişim içinde olabileceği, dayanışmayı güçlendireceği ortamlar yaratılmalı.
- Eşitlikçi, özgürlükçü bir toplumsal cinsiyet rejimini inşa edebilmek için sendikal mücadelemiz kararlılıkla sürdürülmeli.